

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025301	IES Arcebispo Xelmírez II	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Cultura Financeira	3º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	21
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	22
6. Medidas de atención á diversidade	22
7.1. Concreción dos elementos transversais	23
7.2. Actividades complementarias	25
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	26
9. Outros apartados	27

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Cultura Financeira do 3º curso da ESO, ten como referencia o currículo que establece o Decreto 156/2022 do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e a ORDE do 9 de agosto de 2023 pola que se amplía a relación de materias optativas da educación secundaria obrigatoria e se establece o seu currículo.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación, tívose como referencia un currículo no que se marca o obxectivo do desenvolvemento das competencias transversais mediante a realización de proxectos significativos para o alumnado e a resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade, especialmente no ámbito financeiro. A materia de Cultura Financeira será unha parte esencial deste proxecto interdisciplinar que traballará en colaboración con distintos axentes sociais.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno. Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica nun IES situado en Santiago de Compostela. (Podemos situar o alumnado de maneira maioritaria nas clases medias, mais á diversidade de procedencias, súmase un alumnado con menores recursos de familias empobrecidas deses barrios periféricos, rapaces e rapazas de familias de minorías étnicas (especialmente de etnia xitana) e procedentes de familias inmigrantes con escasos recursos. A todo isto debemos engadir o alumnado asignado pola comisión de escolarización, cun perfil moi variable e que supera o 10% do total nos últimos cursos dos que se teñen datos)).

O grupo seleccionado de 3º ESO, está composto 15 alumnos e alumnas con idades comprendidas ao inicio do curso entre os 14 e os 15 anos.

Todos estes aspectos serán tidos en conta a nivel metodolóxico, co obxectivo de proporcionar ao alumnado unha educación financeira sólida e relevante para a súa vida cotiá.

A asignatura de Cultura Financeira no nivel de 3º de ESO xoga un papel fundamental no desenvolvemento educativo dos estudantes galegos. A través desta materia, os alumnos teñen a oportunidade de adquirir coñecementos e habilidades esenciais para a súa vida adulta e profesional. A continuación, abordaremos a importancia desta asignatura desde varias perspectivas:

1. Educación Financeira: Aprender sobre conceptos financeiros desde edades temperás é crucial para que os estudantes desenvolvan unha comprensión sólida do manexo do diñeiro. A Cultura Financeira axuda aos alumnos a entender como funcionan os conceptos como o aforro, o gasto responsable, o crédito e a inversión.

2. Preparación para a vida cotiá: A medida que os estudantes avanza na súa educación e comezan a facer eleccións financeiras persoais, a comprensión dos conceptos financeiros básicos é esencial. A Cultura Financeira prepara os estudantes para tomar decisións financeiras informadas, desde a xestión do seu diñeiro ata a planificación de orzamentos e o aforro para obxectivos futuros.

3. Prevención de problemas económicos: Unha das maiores vantaxes de aprender sobre finanzas na escola é que os estudantes adoitan estar máis preparados para evitar problemas económicos no futuro. Coñecer os riscos financeiros e as maneiras de protexerse deles é unha habilidade esencial para a vida.

4. Emprendemento e innovación: A asignatura de Cultura Financeira tamén pode servir de trampolín para inspirar o espírito emprendedor entre os estudantes. Ao comprender os conceptos financeiros, os alumnos poden estar máis preparados para crear os seus propios proxectos ou negocios no futuro.

5. Cidadanía responsable: A formación en Cultura Financeira tamén contribúe á formación de cidadáns responsables. Os estudantes adquiren coñecementos sobre como funcionan os sistemas económicos e financeiros, o que lles permite entender o seu papel na sociedade e participar de maneira informada nos asuntos económicos.

En resumo, a asignatura de Cultura Financeira no nivel de 3º de ESO desempeña un papel fundamental na preparación dos estudantes galegos para a súa vida adulta, proporcionándolles as ferramentas necesarias para tomar decisións financeiras informadas e responsables. Esta preparación contribúe ao seu benestar financeiro futuro e á súa capacidade de contribuír positivamente á sociedade.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender as diferentes características do diñeiro, as formas de obtelo como ingreso e de intercambialo por bens e servizos, reflexionando sobre a contribución persoal e social do consumo ao benestar individual e colectivo.	2				3	3	1-2	
OBX2 - Elaborar plans financeiros sinxelos en contextos persoais ou familiares tendo en conta as consecuencias a curto, medio e longo prazo, valorando a importancia de xestionar de forma eficaz os ingresos e os gastos e as decisións de aforro, inversión e financiamento para dotarse de ferramentas e estratexias coas que lograr melloras no benestar financeiro.	1		1-4	1-2-3	1-5		1-2-3	4
OBX3 - Avaliar as vantaxes e as desvantaxes da asunción de riscos na toma de decisións financeiras comprendendo como mitígalos a través de estratexias de seguridade.	1-2-3	3		1-4	2		1-2-3	
OBX4 - Coñecer os dereitos e deberes asociados ao consumo e ao uso de produtos e servizos financeiros, así como os mecanismos de protección, de información e de asesoramento financeiro existentes para evitar estafas e fraudes, identificando patróns de consumo responsable.	2-3	3	5	1-3-4	4	1-2-3-4	2	4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O Diñeiro e as súas Formas	Nesta unidade, exploraremos a natureza do diñeiro, as súas diferentes formas e a súa función na nosa sociedade.	10	9	X		
2	Diferenciando o Diñeiro Auténtico do Falso	Aprenderemos a identificar o diñeiro auténtico, evitando o diñeiro falso, e comprendendo os procedementos para facelo.	10	12	X		
3	Modos de Pago en Compras Físicas e Virtuais	Exploraremos as distintas maneiras de realizar pagos en transaccións físicas e en liña, coñecendo as súas vantaxes e	10	12	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Modos de Pago en Compras Físicas e Virtuais	desvantaxes.	10	12	X		
4	Prezos, Poder Adquisitivo e Inflación.	Analizaremos a relación entre os prezos, o poder adquisitivo do diñeiro e a inflación, aspectos fundamentais na economía cotiá.	10	9	X		
5	A Importancia das Obrigas Fiscais e Sociais	Exploraremos a necesidade das obrigas fiscais e sociais para manter o benestar da sociedade e a importancia da súa comprensión.	10	10		X	
6	Orzamentos Persoais e Técnicas de Elaboración	Aprenderemos a crear e xestionar orzamentos persoais, axudándonos a manter unha situación financeira saudable.	10	6		X	
7	O Aforro como Elemento Esencial	Descubriremos a importancia do aforro e como este pode axudarnos a afrontar situacións inesperadas e alcanzar os nosos obxectivos financeiros.	10	12		X	
8	Fontes de Ingresos Legais e Priorización de Gastos	Exploraremos diferentes formas de obter ingresos legalmente e como priorizar os nosos gastos de maneira efectiva.	10	12			X
9	Produtos Financeiros e Riscos.	Nesta unidade, coñeceremos os produtos bancarios e as súas implicacións, así como os riscos asociados á xestión financeira persoal.	10	11			X
10	Protección de Datos, Dereitos e Obrigas do Consumidor.	Analizaremos a importancia da protección de datos persoais e os dereitos e obrigas dos consumidores no mercado.	10	12			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O Diñeiro e as súas Formas	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Diferenciar as formas que pode adoptar o diñeiro de curso legal sabendo como identificar moedas e billetes auténticos e desenvolvendo a actitude adecuada ante o diñeiro falso.	Mostra un coñecemento básico sobre as formas do diñeiro, pode identificar algunhas moedas ou billetes auténticos, pero a súa capacidade para diferencialos é limitada.	PE	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Entende o valor do diñeiro.	TI	60
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.	Elabora orzamentos e finanzas persoais.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Entende o funcionamento dunha conta bancaria.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Recoñece roubos, estafas e fraudes.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Coñece os dereitos e obrigas dun produto.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender a compra de produtos e servizos en liña.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - O recibo de salarios básico. - Os orzamentos persoais. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - Produtos financeiros de risco elevado. - Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor. - A economía social. O consumo ético e responsable. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
2	Diferenciando o Diñeiro Auténtico do Falso	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender a diferenza entre os distintos métodos de pago, sabendo utilízalos de forma segura.	O estudante mostra un coñecemento básico das diferenzas entre os métodos de pagamento, pero a súa capacidade para utilízalos de forma segura é limitada. Pode cometer erros en transaccións financeiras.	PE	30
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	O estudante mostra un coñecemento básico de cómo considerar o valor global ou a utilidade dunha compra e comprende de maneira básica a influencia da inflación no poder adquisitivo do diñeiro.	TI	70
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Recoñecer as diferentes formas de obter ingresos legais.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Identificar as consecuencias de pedir diñeiro prestado.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Comprender as consecuencias do endebedamento.		
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Entender os riscos relacionados con certos produtos de investimentos.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Comprender o custo real dun ben ou servizo.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Identificar o mercado de segunda man como unha alternativa ás novas compras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Outros produtos financeiros de seguridade e investimento. - Produtos financeiros de risco elevado. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra.

UD	Título da UD	Duración
3	Modos de Pago en Compras Físicas e Virtuais	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Mostra un coñecemento básico do contido dunha factura ou dun ticket de compra e pode identificar a información esencial nunha transacción comercial sinxela.	PE	30
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Ten un coñecemento básico das partes básicas dun recibo de salarios tipo e pode identificar a información esencial.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Entender o funcionamento dunha conta bancaria.		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	Recoñecer as ventaxas e inconvenientes dos diferentes produtos bancarios.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Identificar roubos, estafas e fraudes.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender as regras das compra e venda online.	TI	70
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Analizar os bens e servizos e a súas repercusións medioambientais.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar os factores que repercuten nas compras impulsivas e o exceso de gasto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais. - A economía social. O consumo ético e responsable.

UD	Título da UD	Duración
4	Prezos, Poder Adquisitivo e Inflación.	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.	É capaz de elaborar orzamentos de finanzas persoais de forma básica e pode diferenciar entre gastos fixos e variables de maneira limitada.	PE	10
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Entender como pode variar o poder adquisitivo debido á inflación.	TI	90
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Ten un coñecemento básico sobre a importancia da elaboración de orzamentos de finanzas persoais, pero non pode articular completamente os seus beneficios.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Ten un coñecemento básico sobre o aforro como compoñente do orzamento persoal, pero non pode explicar completamente a súa importancia.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Entender as consecuencias de pedir diñeiro prestado.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Comprender as consecuencias do endebedamento.		
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Coñecer os riscos relacionados cond determinados produtos de investimento.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Entender os dereitos e obrigas de adquirir un produto ou servizo.		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Valorar o custo real dun ben ou servizo.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Recoñecer as consecuencias dun ben ou servizo sobre o medioambiente.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Identificar o mercado de segunda man como unha alternativa de compra nova.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os prezos. O poder adquisitivo e a inflación. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - Os orzamentos persoais. - Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais. - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - O etiquetado verde, de sustentabilidade e de consumo enerxético. - A responsabilidade social corporativa. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
5	A Importancia das Obrigas Fiscais e Sociais	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Identificar diferentes formas de obter ingresos legais.	Identificar algúns métodos básicos de obtención de ingresos legais, pero a súa comprensión é limitada.	PE	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender a diferenza entre os distintos métodos de pago, sabendo utilízalos de forma segura.	Entender a diferenza entre os diferentes produtos de pago.	TI	50
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Ter un coñecemento básico da necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos, pero non pode explicar completamente o seu significado.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Recoñecer as problemáticas como consecuencia dun endebedamento.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Coñecer os dereitos e deberes ao adquirir un ben ou servizo.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Analizar os factores que infúen nas compras compulsivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - O risco e os custos do endebedamento. - A economía social. O consumo ético e responsable. - A responsabilidade social corporativa. - O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
6	Orzamentos Persoais e Técnicas de Elaboración	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Aplicar estratexias básicas para manter seguros os datos persoais e a información financeira, pero a súa comprensión é limitada.	PE	15
CA1.3 - Considerar o valor global ou a utilidade dunha posible compra así como o seu prezo, comprendendo que o poder adquisitivo do diñeiro pode variar co tempo debido á inflación.	Entender o funcionamento da inflación.	TI	85
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Comprender que é un salario.		
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.	Elaborar orzamentos de finanzas persoais.		
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Priorizar gastos para axeitalos aos ingresos.		
CA2.5 - Entender o aforro como un compoñente básico do orzamento persoal.	Analizar a importancia do aforro.		
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Ten un coñecemento básico sobre o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria e pode proporcionar unha información limitada sobre a conta bancaria de pago básica.		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	O estudante ten un coñecemento básico das vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios, pero a súa comprensión é limitada.		
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Entender as consecuencias do diñeiro prestado.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender as normas e funcionamento das compras online.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Analizar as vantaxes e inconvenientes do mercado de segunda man.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Valorar os procesos que inflúen nas compras compulsivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O recibo de salarios básico. - A diferenza entre ingresos netos e brutos. - Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais. - Outros produtos financeiros de seguridade e investimento. - Produtos financeiros de risco elevado. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - O etiquetado verde, de sustentabilidade e de consumo enerxético. - A responsabilidade social corporativa. - A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
7	O Aforro como Elemento Esencial	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Diferenciar as formas que pode adoptar o diñeiro de curso legal sabendo como identificar moedas e billetes auténticos e desenvolvendo a actitude adecuada ante o diñeiro falso.	Distinguir entre diñeiro legal e ilegal	PE	30
CA1.4 - Entender o contido dunha factura ou dun ticket de compra dentro dunha transacción comercial sinxela.	Identificar os diferentes conceptos dunha factura ou ticket de compra.	TI	70
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.	Entender como elaborar un orzamento persoal.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Identificar roubos e estafas.		
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Identificar os riscos de determinados produtos de investimento.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscripción.	Coñecer dereitos e obrigas ao adquirir un produto ou servizo.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Entender o funcionamento das compras online.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Recoñecer os factores que interveñen nas compras impulsivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual. - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - Técnicas de elaboración de orzamentos manuais e dixitais. - Outros produtos financeiros de seguridade e investimento. - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - A responsabilidade social corporativa. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
8	Fontes de Ingresos Legais e Priorización de Gastos	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Valorar a elaboración de orzamentos de finanzas persoais como forma de resiliencia financeira.	Elaborar orzamentos .	PE	35
CA1.1 - Diferenciar as formas que pode adoptar o diñeiro de curso legal sabendo como identificar moedas e billetes auténticos e desenvolvendo a actitude adecuada ante o diñeiro falso.	Valorar as diferentes formas diñeiro.	TI	65
CA2.4 - Comprender a necesidade de priorizar os gastos para adecualos aos ingresos.	Priorizar os gastos e axeitalos aos ingresos.		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	Mellorar a xestión das finanzas persoais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Entender as consecuencias de pedir diñeiro prestado.		
CA3.5 - Ser consciente do endebedamento que pode derivarse dun descuberto ou do uso de créditos de fácil acceso a custo elevado.	Coñecer como podemos chegar a endebedarnos.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Recoñecer os dereitos e deberes de adquirir un produto ou servizo		
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Entender o custo real dun ben ou servizo.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Entender o funcionamento das compras impulsivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O diñeiro e as súas formas. Procedementos para diferenciar o diñeiro auténtico do diñeiro falso. - Os diferentes modos de pago nun entorno de compra física ou virtual. - A importancia das obrigas fiscais e sociais para o mantemento do estado de benestar. - Os orzamentos persoais. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade. - Formas de obtención de ingresos legais e criterios de priorización do gasto. - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - O risco e os custos do endebedamento. - As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade. - Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor. - O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta. - A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

UD	Título da UD	Duración
9	Produtos Financeiros e Riscos.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar o funcionamento das prestacións dunha conta bancaria, especialmente unha conta bancaria de pago básica segundo a normativa europea.	Identificar e describir as características e funcións dunha conta bancaria.	PE	10
CA1.5 - Comprender o significado das partes básicas dun recibo de salarios tipo.	Entender as diferentes partes dun salario.	TI	90
CA2.2 - Elaborar orzamentos de finanzas persoais empregando diferentes técnicas e diferenciando os gastos fixos dos variables.	Diferenciar os gastos fixos dos variables.		
CA3.2 - Analizar as vantaxes e inconvenientes doutros produtos bancarios para unha mellor xestión das finanzas persoais.	Identificar e describir as características e funcionalidades de diferentes produtos bancarios, como tarxetas de crédito, investimentos, préstamos, etc.		
CA3.3 - Recoñecer posibles formas de roubos, estafas, fraudes en liña e riscos cibernéticos.	Identificar as ameazas cibernéticas comúns, como phishing, malware, ataques de suplantación de identidade, e comprender como se pode protexer contra eles.		
CA4.1 - Aplicar estratexias para manter seguros os datos persoais e a información financeira sendo consciente dos seus dereitos en materia de protección de datos.	Implementar medidas de seguridade, como contrasinais fortes, autenticación en dous pasos e o coñecemento dos dereitos de privacidade en relación cos datos financeiros.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Comprender os termos e condicións dos produtos e servizos, incluíndo garantías, devolucións, e outros dereitos e responsabilidades do consumidor.		
CA4.5 - Ser consciente de que os bens ou servizos adquiridos poden ter diferentes repercusións medioambientais ou sociais en función da súa orixe, das súas condicións de produción ou da xestión que delas fai a empresa que os ofrece.	Avaliar o impacto ambiental e social dos bens ou servizos antes da adquisición, tendo en conta a súa orixe e métodos de produción.		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Considerar a compra de produtos de segunda man como unha opción sostible e promover a reutilización, reparación e reciclaxe dos produtos utilizados.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Ser consciente dos impulsos de compra influenciados por factores externos e aplicar estratexias para evitar compras impulsivas e manter unha xestión financeira responsable.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As facturas e os tickets de compra: contido básico e conservación como medio de proba de compra ou de garantía. - O recibo de salarios básico. - O aforro como elemento esencial do orzamento para facer fronte a diferentes situacións. Aforros de emerxencia e de alta accesibilidade.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os produtos bancarios básicos e dixitais. - Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor. - Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo. - A economía social. O consumo ético e responsable. - A responsabilidade social corporativa.

UD	Título da UD	Duración
10	Protección de Datos, Dereitos e Obrigas do Consumidor.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Entender que o custo real dun ben ou servizo depende de diversos factores como custos de produción, incluída a man de obra, impostos, tipos de cambio ou custos de envío.	Comprender como os custos de produción, impostos, tipos de cambio e custos de envío poden afectar o prezo final dun produto ou servizo.	PE	40
CA3.4 - Valorar as consecuencias de pedir diñeiro prestado na renda dispoñible futura e a importancia de avaliar o custo total do crédito e a probabilidade de poder reembolsalo anticipadamente.	Comprender como os préstamos afectan á renda dispoñible a longo prazo.	TI	60
CA3.6 - Comprender os riscos relacionados con certos produtos de investimento como os criptoactivos, aprendendo a cuestionar as ofertas de investimento sospeitosamente atractivas e tomando consciencia de que as emocións ou os nesgos cognitivos poden influír nas decisións de inversión de forma imprevista.	Identificar e explicar os riscos asociados a investimentos en criptoactivos.		
CA4.2 - Coñecer os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición.	Describir os dereitos e obrigas ao adquirir un produto, servizo ou subscrición, incluíndo garantías e políticas de devolución.		
CA4.4 - Entender que ao comprar produtos ou servizos en liña, o prezo destes pode ser diferente dependendo, entre outras cousas, da web consultada, o historial de navegación, as condicións de envío aplicadas e o lugar desde onde se realiza a compra.	Recoñecer que os prezos de produtos ou servizos en liña poden variar en función de diversos factores, incluíndo o sitio web visitado, historial de navegación, condicións de envío e localización do comprador		
CA4.6 - Valorar o mercado de segunda man como unha alternativa sostible fronte ás novas compras así como a reutilización, a reparación e a reciclaxe dos produtos usados.	Recoñecer a importancia do mercado de segunda man como unha alternativa sostible para compras de produtos usados.		
CA4.7 - Analizar o proceso de compra tendo en conta que a existencia de factores que afectan ao desexo percibido pode levar a realizar compras impulsivas acentuando o exceso de gasto.	Identificar os factores que poden influír en compras impulsivas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Outros produtos financeiros de seguridade e investimento.
- Diferentes formas de estafa e fraude na xestión das finanzas persoais.
- O risco e os custos do endebedamento.
- Produtos financeiros de risco elevado.
- As estratexias de protección dos propios datos persoais. A ciberseguridade.
- Os dereitos e as obrigas da consumidora ou o consumidor.
- Factores que inflúen no custo dun ben ou servizo.
- O etiquetado verde, de sustentabilidade e de consumo enerxético.
- A economía social. O consumo ético e responsable.
- O proceso de toma de decisión de compra: elementos e factores internos e externos a ter en conta.
- A influencia dos distintos tipos de publicidade na decisión de compra.
- A xestión das emocións ou dos nesgos cognitivos na toma de decisións de inversión.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Empregaránse varias liñas metodolóxicas para crear un ambiente de aprendizaxe efectivo e interesante. Estas son algunhas das liñas metodolóxicas que podemos utilizar:

1. Aprendizaxe baseada en proxectos: Os proxectos son unha excelente forma de implicar aos estudantes na aprendizaxe activa e significativa. Podemos plantexar proxectos nos que os estudantes deban xestionar un orzamento persoal, investigar sobre investimentos ou analizar o impacto económico das decisións de compra.

2. Aprendizaxe cooperativa: Fomentar a colaboración entre os estudantes, onde traballan en grupos para resolver problemas financeiros ou debater cuestións económicas. O traballo en equipo promove habilidades sociais e a capacidade de chegar a acordos, aspectos importantes na xestión financeira.

3. Estudos de caso e análise de situacións reais: Utilizar estudos de caso e exemplos reais para que os estudantes poidan aplicar os conceptos teóricos ás situacións do mundo real. Isto axuda a conectar a aprendizaxe coa vida cotiá e fomenta a toma de decisións informadas.

4. Simulacións e xogos educativos: Empregar simulacións de situacións financeiras e xogos educativos para que os estudantes poidan practicar a xestión financeira sen riscos. Isto permite cometer erros e aprender deles sen consecuencias financeiras negativas.

5. Debates e discusións en clase: Fomentar debates sobre cuestións financeiras actuais, como o impacto da inflación, a importancia do aforro ou as decisións de gasto responsable. Os debates axudan a desenvolver a capacidade de argumentación e a comprensión de puntos de vista diversos.

6. Recursos multimedia e tecnoloxía: Utilizar recursos multimedia, como vídeos, gráficos e aplicacións educativas, para ilustrar conceptos financeiros e facer a aprendizaxe máis interactiva.

7. Visitas a entidades financeiras ou charlas con profesionais: Organizar visitas a bancos ou caixas de aforro locais ou convidar a profesionais financeiros para que compartan as súas experiencias e coñecementos coa clase.

8. Reflexións e diarios de aprendizaxe: Animar aos estudantes a manter diarios de aprendizaxe nos que reflexionen sobre as súas experiencias financeiras e como aplican o que aprenden na vida cotiá.

9. Aprendizaxe baseada en problemas: Presentar aos estudantes problemas financeiros reais ou simulados que requiren investigación, análise e solución. Isto promove o pensamento crítico e a capacidade de resolver problemas.

10. Aprendizaxe autodirixida: Fomentar a capacidade dos estudantes para investigar e aprender por conta propia sobre temas financeiros que lles interesen. Proporcionar recursos e orientación para a súa autoformación.

A elección da liña metodolóxica dependerá dos obxectivos específicos de cada unidade didáctica e das necesidades

dos estudantes. Combinar varias destas liñas metodolóxicas ao longo do curso pode ofrecer unha experiencia de aprendizaxe variada e completa na materia de Cultura Financeira.

Ao longo de todo o curso levarase a cabo o seguinte proxecto:

CREACIÓN DUNHA EMPRESA SIMULADA:

1º Trimestre: Plan de Negocio Nesta fase, os estudantes centraránse na planificación inicial da súa empresa simulada.

- **Formación de Equipos:** Os estudantes agruparanse en equipos e seleccionarán o tipo de empresa que desexan crear. Deberán nomear a un director executivo (CEO) e asignar roles dentro do equipo.
- **Investigación de Mercado:** Os equipos levarán a cabo investigacións de mercado para comprender a demanda no seu sector e analizar a competencia. Iso incluírá a recopilación de datos sobre as preferencias do cliente e as tendencias do mercado.
- **Plan de Negocio:** Cada equipo desenvolverá un plan de negocio que conterá:
 - **Descrición da Empresa:** Unha descrición detallada da empresa e a súa misión.
 - **Produtos ou Servizos:** Unha lista dos produtos ou servizos que ofrecerá a empresa.
 - **Análise de Mercado:** Unha análise do mercado no que operará a empresa, incluíndo datos sobre a competencia e a demanda.
 - **Estratexias de Marketing:** As estratexias que utilizarán para promocionar os seus produtos ou servizos.
 - **Proxeccións Financeiras:** Proxeccións dos ingresos, gastos e beneficios esperados ao longo do curso.

2º Trimestre: Xestión da Empresa Nesta fase, os estudantes poñerán en marcha e xestionarán a súa empresa simulada.

• **Creación da Empresa Simulada:** Os equipos establecerán a súa empresa simulada e comezarán a tomar decisións financeiras reais, como a fijación de prezos, a xestión dos gastos e a promoción dos seus produtos ou servizos.

• **Rexistro Financeiro:** Levarán un rexistro detallado das transaccións financeiras da empresa simulada. Aprenderán a elaborar estados financeiros básicos, como o balance e a conta de resultados.

• **Xestión de Finanzas Personais:** Ademais da xestión da empresa simulada, os estudantes seguirán a súa propia situación financeira persoal ao longo do curso. Iso incluírá a creación e seguimento de orzamentos persoais.

3º Trimestre: Avaliación e Presentación Nesta fase, os estudantes avaliarán o seu desempeño e presentarán os resultados do seu proxecto.

• **Avaliación do Desempeño:** Os equipos serán avaliados polo seu desempeño na xestión da empresa simulada e na súa capacidade para aplicar conceptos financeiros. Isto incluírá unha revisión das proxeccións financeiras iniciais en comparación coa realidade.

• **Presentación Final:** Cada equipo realizará unha presentación final do seu proxecto. Iso incluírá unha análise do seu rendemento financeiro, estratexias de mellora e leccións aprendidas ao longo do curso. Tamén deberán responder a preguntas dos seus compañeiros e do profesor.

Este proxecto permitirá aos estudantes unha comprensión práctica dos conceptos financeiros e as habilidades empresariais, así como promover a colaboración en equipo e a comunicación efectiva.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Estes materiais poden axudar a enriquecer a experiencia de aprendizaxe dos estudantes na materia de Cultura Financeira e a facer que as clases sexan máis dinámicas e interesantes:

1. Libro de texto.
2. Presentacións multimedia.
3. Material de escritura (bolígrafos, lápices, papeis, cadernos).
4. Computadoras ou dispositivos móbiles.
5. Calculadoras (calculadoras básicas ou financeiras).
6. Acceso a Internet.
7. Fichas didácticas.
8. Xogos educativos.
9. Materiais impresos (artigos, informes económicos, gráficos).

10. Libros e recursos complementarios.
11. Táboas e gráficos financeiros.
12. Exemplos de facturas e recibos.
13. Simulacións e programas de xestión financeira.
14. Material de apoio para actividades prácticas (cartóns de crédito, moedas e billetes falsos).
15. Vídeos educativos.

Estes materiais poden axudar a enriquecer a experiencia de aprendizaxe dos estudantes na materia de Cultura Financeira e a facer que as clases sexan máis dinámicas e interesantes.

Materiais para a realización do proxecto de creación de empresa:

1. Material de Oficina: papel, bolígrafos, lápices, carpetas, folios, calculadoras, etc., para levar un rexistro das transaccións financeiras e realizar cálculos.
2. Ordenadores e Software: acceso a ordenadores con software de procesamento de texto, hojas de cálculo e, preferiblemente, software de contabilidade empresarial, como Microsoft Excel ou outro equivalente.
3. Acceso a Internet: conexión a Internet para investigar información de mercado, buscar recursos en liña e realizar transaccións comerciais simuladas en un entorno en liña, se es posible.
4. Recursos de Investigación: libros de texto, recursos en liña, bases de datos económicas e financeiras para investigar e analizar o mercado e os competidores.
5. Proxector ou Pantalla: para realizar presentacións en grupo e compartir información con toda a clase.
6. Calculadoras Financeiras: se é posible, calculadoras financeiras que axuden aos estudantes a realizar cálculos financeiros complexos.

Recursos en Liña:

1. Plataformas de Educación en Liña: utilizar plataformas como Moodle ou Google Classroom para compartir materiais, asignar tarefas e seguir o progreso dos estudantes.
2. Simuladores de Negocios: buscar simuladores de negocios en liña que permitan aos estudantes xestionar unha empresa simulada e tomar decisións financeiras.
3. Recursos Educativos en Liña: buscar recursos en liña relacionados coa educación financeira, como vídeos, artigos, xogos educativos e simulacións financeiras interactivas.
4. Software de Contabilidade Empresarial: utilizar software de contabilidade empresarial para seguir as finanzas da empresa simulada.
5. Webinars ou Charlas con Expertos: organizar webinars ou convidar a expertos en negocios e finanzas para falar cos estudantes sobre os desafíos da xestión empresarial e as decisións financeiras.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias clave. O seu obxectivo é facilitar información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. Dita información servirá para programar as adaptacións precisas, así como as actividades de reforzo e ampliación no caso de ser necesarias. Os resultados de dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

Para levar a cabo a avaliación inicial da materia de Cultura Financeira en 3º de ESO, empregaría un enfoque que permita avaliar o coñecemento previo dos estudantes e identificar as súas necesidades:

1. Cuestionario Inicial: un cuestionario escrito que inclúa preguntas sobre conceptos financeiros básicos, como o que é o diñeiro, como funcionan as transaccións, que entenden sobre obriga fiscal, e se teñen unha idea xeral das súas propias finanzas persoais.
2. Discusión en Grupo: promover un diálogo en grupo para que os estudantes compartan as súas ideas e coñecementos iniciais sobre o tema. Poderían compartir as súas experiencias de tratar con diñeiro ou facer compras.
3. Análise de Casos Prácticos: proporcionar casos prácticos relacionados cos temas financeiros, nos que os estudantes deben analizar e resolver situacións financeiras hipotéticas. Isto permitirá avaliar a súa habilidade para aplicar os conceptos financeiros na práctica.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Proba escrita	40	30	30	10	50	15	30	35	10	40
Táboa de indicadores	60	70	70	90	50	85	70	65	90	60

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Proba escrita	29
Táboa de indicadores	71

Criterios de cualificación:

1) A proba escrita permite avaliar os coñecementos teóricos e conceptuais dos estudantes en relación coa cultura financeira e a xestión empresarial.

- **Verificación de Coñecementos:** Permite verificar se os estudantes comprenden os conceptos financeiros e empresariais que están a aplicar no proxecto. Isto é importante, xa que a aplicación práctica dos conceptos require un entendemento sólido dos mesmos.

- **Equidade na Avaliación:** A proba escrita permite que todos os estudantes teñan a oportunidade de demostrar o seu coñecemento, independentemente do seu desempeño na xestión da empresa simulada. Isto promove a equidade na avaliación.

- **Feedback e Mellora:** A través da proba escrita, os estudantes reciben feedback sobre os seus coñecementos e poden identificar áreas nas que necesitan mellorar. Isto pode axudar no seu desenvolvemento académico e persoal.

2) Traballo cooperativo :

Criterios de Cualificación

1. Plan de Negocio :

- **Calidade do Plan de Negocio :** Avalía a claridade, a detalle e a viabilidade do plan de negocio presentado polo equipo.

- **Investigación de Mercado :** Avalía a profundidade e a precisión da investigación de mercado realizada polo equipo.

- **Presentación do Plan de Negocio :** Avalía a comunicación efectiva do plan de negocio durante a presentación.

2. Xestión da Empresa :

- **Xestión Financeira :** Avalía a eficiencia na xestión das finanzas da empresa simulada, incluíndo o seguimento de ingresos, gastos e beneficios.

- **Estratexia de Marketing :** Avalía a efectividade das estratexias de marketing implementadas polo equipo.

- **Xestión de Producción ou Servizos :** Avalía a xestión eficaz da produción de produtos ou servizos da empresa simulada.

- **Decisións Empresariais :** Avalía a capacidade do equipo para tomar decisións empresariais sólidas en resposta a situacións cambiantes.

3. Rexistro Financeiro :

- Precisión : Avalía a precisión do rexistro de transaccións financeiras e a elaboración de estados financeiros.
 - Organización: Avalía a organización e a claridade dos rexistros financeiros presentados.
4. Xestión de Finanzas Persoais :
- Orzamento Persoal: Avalía a capacidade do estudante para crear e manter un orzamento persoal.
 - Responsabilidade Financeira: Avalía a responsabilidade na xestión das súas propias finanzas persoais ao longo do proxecto.
5. Presentación Final :
- Contido : Avalía a calidade do contido presentado na presentación final, incluíndo análises financeiras, leccións aprendidas e estratexias de mellora.
 - Habilidades de Presentación: Avalía as habilidades de comunicación e presentación do equipo durante a presentación final.
6. Colaboración e Traballo en Equipo:
- Contribución Individual : Avalía a contribución individual de cada estudante ao traballo en equipo.
 - Colaboración en Equipo : Avalía a capacidade do equipo para colaborar de forma eficaz na xestión da empresa simulada.

3)Traballo de Aula

O traballo de aula representa unha oportunidade valiosa para os estudantes para profundizar nos conceptos, practicar habilidades e participar activamente no proceso de aprendizaxe.

Os principais criterios de avaliación centraránse principalmente no Traballo cooperativo a través dun proxecto (70%), en unha proba escrita por avaliación (20%) e no traballo diario de Aula (10%)

Criterios de recuperación:

A recuperación realizarase a través dunha proba escrita que incluírá tanto os contidos teóricos como os prácticos.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

No caso de que un alumna/o non realice as tarefas asignadas ou non coopere adecuadamente no grupo de traballo dificultando o desenvolvemento do proxecto, terá que realizar unha proba escrita. A nota de dita proba representará a nota da avaliación parcial correspondente.

De igual xeito, no caso de que unha alumna/o teña dúas avaliacións suspensas, deberá realizar unha proba escrita final.

6. Medidas de atención á diversidade

Para os alumnos/as con Necesidades Específicas de Apoio Educativo serán deseñadas de xeito específico de modo que se facilite o desempeño do seu rol no proxecto e no desenvolvemento da materia. Do mesmo modo, prestaráselle unha maior atención na aula e nas actividades fóra da aula, estando pendentes en todo momento do seu desempeño así como da consecución das súas tarefas individuais. Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Educación en valores: Promover valores como a responsabilidade, a honestidade, a solidariedade e a xestión ética das finanzas persoais.	X		X		X			
ET.2 - Educación para a igualdade de xénero: Abordar a igualdade de xénero no ámbito financeiro, destacando a importancia de que todas as persoas teñan igualdade de oportunidades económicas.		X		X		X	X	
ET.3 - Educación medioambiental: Discutir a importancia da sustentabilidade financeira e como as decisións financeiras poden afectar o medio ambiente.	X				X			X
ET.4 - Educación para a cidadanía e os dereitos humanos: Examinar os dereitos económicos e a responsabilidade social no ámbito financeiro, así como os dereitos do consumidor e as responsabilidades financeiras.							X	
ET.5 - Educación para a saúde: Analizar a relación entre a saúde física e mental e a xestión financeira adecuada, así como a prevención de problemas financeiros.		X						X
ET.6 - Educación para a ciberseguridade: Ensinanza de prácticas seguras en liña e concienciación sobre as ameazas financeiras en Internet.			X	X				
ET.7 - Educación para a ciberseguridade: Ensinanza de prácticas seguras en liña e concienciación sobre as ameazas financeiras en Internet.								X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.8 - Educación para a colaboración e o traballo en equipo: Fomentar a colaboración e a resolución de problemas financeiros en grupo, promovendo as habilidades sociais	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10
ET.1 - Educación en valores: Promover valores como a responsabilidade, a honestidade, a solidariedade e a xestión ética das finanzas persoais.		
ET.2 - Educación para a igualdade de xénero: Abordar a igualdade de xénero no ámbito financeiro, destacando a importancia de que todas as persoas teñan igualdade de oportunidades económicas.		
ET.3 - Educación medioambiental: Discutir a importancia da sustentabilidade financeira e como as decisións financeiras poden afectar o medio ambiente.		
ET.4 - Educación para a cidadanía e os dereitos humanos: Examinar os dereitos económicos e a responsabilidade social no ámbito financeiro, así como os dereitos do consumidor e as responsabilidades financeiras.	X	X
ET.5 - Educación para a saúde: Analizar a relación entre a saúde física e mental e a xestión financeira adecuada, así como a prevención de problemas financeiros.	X	X
ET.6 - Educación para a ciberseguridade: Ensinanza de prácticas seguras en liña e concienciación sobre as ameazas financeiras en Internet.	X	X

	UD 9	UD 10
ET.7 - Educación para a ciberseguridade: Ensinanza de prácticas seguras en liña e concienciación sobre as ameazas financeiras en Internet.	X	X
ET.8 - Educación para a colaboración e o traballo en equipo: Fomentar a colaboración e a resolución de problemas financeiros en grupo, promovendo as habilidades sociais	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visitas a entidades financeiras	Organizar visitas a bancos ou caixas de aforro locais para que os estudantes poidan aprender sobre o funcionamento das entidades financeiras, os servizos que ofrecen e como manexar unha conta bancaria.			
Visitas a organizacións de educación financeira	Programar visitas a organizacións ou entidades que se dedican á educación financeira e ao asesoramento económico. Estas visitas poden proporcionar información valiosa sobre como xestionar o diñeiro e tomar decisións financeiras intelixentes.			
Seminarios con profesionais financeiros	Convidar a profesionais do ámbito financeiro, como asesores financeiros, economistas ou contadores, para que impartan seminarios ou charlas sobre temas financeiros relevantes. Os estudantes poderán facer preguntas e recibir consellos directos.			
Talleres prácticos	Organizar talleres prácticos nos que os estudantes poidan aprender a elaborar un orzamento persoal, calcular intereses bancarios, ou practicar a toma de decisións financeiras a través de xogos ou simulacións.			

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Adecuación do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado
Utilización de distintas estratexias metodolóxicas en función das unidades didácticas

Metodoloxía empregada
Participación activa de todo o alumnado
Adecuación á temporalización das unidades didácticas
Medidas de atención á diversidade
Toma de medidas de atención á diversidade para atender ao alumnado con NEAE no deseño das actividades
Clima de traballo na aula
Utilización dos distintos instrumentos de avaliación Eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Apoio e implicación por parte das familias no traballo do alumnado

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora é un aspecto fundamental . A través deste proceso, non só podemos determinar o progreso dos estudantes, senón tamén identificar áreas que requiren melloras e facer axustes na nosa ensinanza para garantir unha experiencia de aprendizaxe efectiva.

Seguimento: Desde o comezo do curso, é esencial levar un rexistro do progreso dos estudantes. Isto pode incluír a avaliación de tarefas, exames e participación en clase. Un seguimento constante permite detectar problemas á medida que xurden e actuar en consecuencia. Por exemplo, se observamos que algúns estudantes están a ter dificultades para comprender os conceptos básicos, podemos ofrecer reforzo ou material adicional para axudalos a poñerse ao día.

Avaliación: A avaliación é unha parte fundamental do proceso educativo. Non só permite medir o coñecemento dos estudantes, senón tamén avaliar as súas habilidades prácticas. Neste caso, na materia de Cultura Financeira, a avaliación pode incluír exames escritos, proxectos de investigación, tarefas de xestión financeira simuladas e participación en debates sobre temas económicos actuais. A diversidade de métodos de avaliación pode proporcionar unha imaxe máis completa das habilidades e coñecementos dos estudantes.

Propostas de mellora: O procedemento de avaliación non debería limitarse a asignar notas, senón que tamén debería proporcionar información valiosa para a mellora continua. Cando identificamos áreas nas que os estudantes están a ter dificultades ou cando observamos que un enfoque de ensinanza particular non está a ser efectivo, debemos estar dispostos a facer cambios. Isto pode implicar a revisión de materiais didácticos, a adaptación de estratexias de ensinanza ou a incorporación de novas actividades de aprendizaxe.

Un procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora efectivo require a colaboración entre o profesorado e os estudantes. Os estudantes deben sentirse alentados a expresar as súas dúbidas e preocupacións e a participar activamente na súa propia avaliación e aprendizaxe. Isto crea un ambiente de apoio onde todos poden traballar xuntos para acadar os obxectivos de ensinanza e mellorar a comprensión da cultura financeira. A reflexión constante sobre o proceso educativo e a disposición para facer axustes son clave para asegurar que os estudantes adquieran as habilidades e coñecementos necesarios para afrontar con éxito as súas vidas financeiras futuras.

9. Outros apartados